

Інформація для працівників гуманітарних організацій в Угорщині, які безпосередньо надають допомогу

Огляд механізму скерування для дітей, які постраждали від торгівлі людьми або опинилися під її загрозою

Цей документ має на меті окреслити результати дискусії між учасниками організованого УВКБ ООН/МОМ семінару щодо ризиків торгівлі дітьми в контексті конфлікту в Україні, який відбувся 26 жовтня 2022 року в Будапешті. Цей документ не встановлює універсальний механізм скерування всіх дітей, які постраждали від торгівлі людьми, або всіх дітей, які опинилися під загрозою торгівлі людьми, або всіх жертв торгівлі людьми.

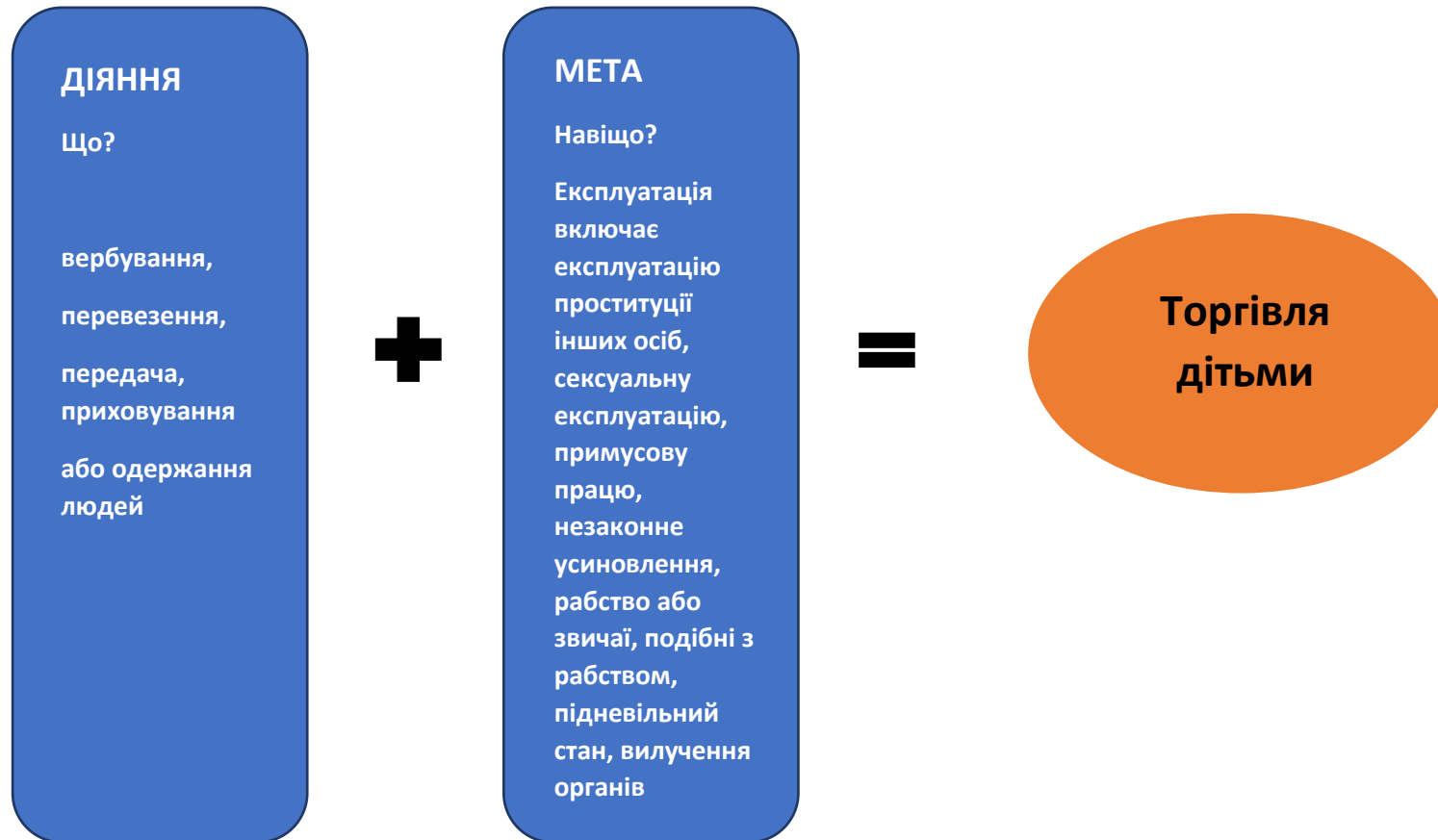
Мета цього документа – письмово окреслити механізм скерування дітей, які постраждали від торгівлі людьми або опинилися під її загрозою, який координується угорськими державними органами та гуманітарними організаціями, які тісно контактують з дітьми, які були вимушені покинути Україну внаслідок конфлікту.

I. Торгівля людьми – визначення

- **«Торгівля людьми»** означає здійснювані з метою експлуатації вербування, перевезення, передачу, приховування або одержання людей шляхом загрози силою або її застосування або інших форм примусу, викрадення, шахрайства, обману, зловживання владою або уразливістю положення, або шляхом підкупу, у вигляді платежів або вигод, для одержання згоди особи, яка контролює іншу особу. Експлуатація включає, як мінімум, експлуатацію проституції інших осіб або інші форми сексуальної експлуатації, примусову працю або послуги, рабство або звичаї, подібні з рабством, підневільний стан або вилучення органів. ([Стаття 3 Протоколу ООН про попередження і припинення торгівлі людьми](#))
- Ідентифікувати випадок або інцидент торгівлі людьми можна, встановивши, чи присутні три ключові елементи, вказані у визначенні, наведеному у статті 3 Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми та в національному законодавстві. Цими трьома елементами є: **«Діяння»** – що вчиняється, **«Заходи впливу»** – як це вчиняється, і **«Мета»** – навіщо це вчиняється. Наявності одного з цих трьох елементів достатньо для виявлення потенційного випадку торгівлі людьми.

- **Торгівля дітьми.** Протокол ООН про попередження і припинення торгівлі людьми визначає, що «вербування, перевезення, передача, приховування або отримання дитини з метою експлуатації вважаються «торгівлею людьми» навіть у тому разі, якщо вони не пов'язані із застосуванням будь-якого із заходів впливу» [Стаття 3(с) Протоколу ООН про попередження і припинення торгівлі людьми]. Це пов'язано з особливою вразливістю дітей.
- **Дитиною** вважається **особа віком до 18 років**.

II. Деякі ознаки, які вказують на те, що дитина могла стати жертвою торгівлі людьми або опинилась під її загрозою

Джерело: ЮНІСЕФ, [Практичний посібник з ідентифікації жертв та осіб, які опинилися під загрозою торгівлі людьми](#)

- Дитина не виглядає на вік, зазначений в паспорті (виглядає старшою або молодшою);
- Дитина називає інше ім'я або інші особисті дані, ніж ті, що вказані в паспорті;
- Дитина знаходиться без супроводу та не є частиною групи, виїзд якої організовано офіційним навчальним закладом, релігійною або спортивною організацією;
- На запитання, чи зустрінуть її після прибуття, дитина відповідає, що їй потрібно зателефонувати;
- Дитина не може пред'явити свій паспорт;
- Дитина знаходиться без супроводу дорослих;
- Дитина виглядає заляканою і поводить себе у спосіб, який не відповідає поведінці, характерній для дітей її віку;
- Дорослий заявляє, що він «знайшов» дитину без супроводу дорослих;
- Дитина представляє дорослого, який її супроводжує, як родича, а не одного з батьків (як дядька, двоюрідного брата тощо);
- Немовлята, знайдені з людьми інших національностей, що свідчить про незаконне усиновлення/торгівлю людьми.

ЮНІСЕФ, [Практичний посібник з ідентифікації жертв та осіб, які опинилися під загрозою торгівлі людьми](#) містить деякі орієнтовні питання для всіх спеціалістів, які безпосередньо надають допомогу.

Повідомлення про відповідні випадки та скерування осіб завжди здійснюється з інформованої згоди жертв. Жертви торгівлі людьми часто побоюються звертатися до поліції через свій імміграційний статус, страх депортації та ймовірної фізичної розправи з боку торговців людьми.

Однак, коли мова йде про **дітей**, працівники, які безпосередньо надають допомогу, з огляду на їхній особливий характер взаємодії, зобов'язані бути уважними до ознак потенційної торгівлі людьми під час своєї роботи та повідомляти у разі їх виявлення. Їх роль полягає не в тому, щоб офіційно ідентифікувати жертв торгівлі людьми, а в тому, щоб розпізнати або виявляти певні ознаки, які можуть вказувати на потенційний випадок торгівлі людьми, і **передати справу до відповідних органів**.

III. Діти без супроводу дорослих як окрема група дітей, які можуть опинитися під загрозою торгівлі людьми

Хто така дитина без супроводу дорослих?

- Відповідно до законодавства ЄС: Стаття 2(f) Директиви Ради 2001/55/ЄС (надалі – «Директива про тимчасовий захист») визначає термін **«неповнолітні без супроводу дорослих»** як громадян третіх країн або осіб без громадянства **віком до вісімнадцяти років**, які прибувають на територію держав-членів **без супроводу дорослої особи, відповідальної за них відповідно до законодавства чи в силу звичаю**, і до тих пір, поки їх **фактично не взяла під опіку така особа**, або як неповнолітніх, які залишилися без супроводу після в'їзду на територію держав-членів.
- Згідно з законодавством Угорщини¹ термін «неповнолітня особа без супроводу дорослих» має схоже визначення, а саме: **«неповнолітні без супроводу дорослих: громадяни третьої країни віком до 18 років, які в'їхали на територію Угорщини без супроводу повнолітньої особи, відповідальної за нагляд за ними відповідно до законодавства чи в силу звичаю, або які залишилися без нагляду після в'їзду, і до тих пір, поки їх фактично не взяла під опіку така особа»**.
- Зокрема, це стосується таких ситуацій, коли:
 - **дитина зовсім одна;**
 - **дитина подорожує з дорослими родичами, але не з батьками/законними опікунами (наприклад, дитина з бабусею, дядьком, двоюрідним братом тощо).** Такі діти також вважаються «розлученими з батьками»². «Дитина, розлучена з батьками» – це дитина, яка була розлучена з обома батьками або з попередніми опікунами, відповідальними за неї відповідно до законодавства чи в силу звичаю, але не обов'язково з іншими родичами. Таким чином, це можуть бути діти, яких супроводжують інші дорослі члени родини³;
 - **дитина подорожує з дорослими, які не є родичами, але без батьків/законних опікунів.** Дитина може подорожувати з сусідами або з друзями батьків. В такому випадку, вважається, що вони подорожують без супроводу, незалежно від того, чи надали батьки дозвіл на подорож з дитиною та/або тимчасовий догляд за нею;
 - **дитина подорожує з однолітками, але без батьків/законних опікунів.**

¹Стаття 2(b) Закону II «Про порядок в'їзду та право на проживання громадян третіх країн» від 2007 року (надалі – «Закон про громадян третіх країн») та Стаття 2(f) Закону LXXX «Про надання притулку» від 2007 року.

² Часті запитання: діти без супроводу дорослих та розлучені з батьками в контексті Директиви про тимчасовий захист (текст доступний англійською мовою)

³Узагальнений коментар № 6 Комітету з прав дитини «Поводження з дітьми без супроводу дорослих та розлучених із батьками за межами країни їхнього походження», 2005 рік.

IV. Скерування: що робити у разі виявлення дитини без супроводу дорослих?

Якщо дитина подорожує сама або з дорослим, який не є особою, відповідальною за неї відповідно до законодавства чи в силу звичаю, в тому числі з родичем, необхідно повідомити:

- поліцію або
- орган опіки та піклування або
- Національне управління поліції у справах іноземців (NDGAP).

Місцевий відділ поліції медьє може бути першим контактом при виявленні дитини, яка потребує захисту. Поліція працює цілодобово та без вихідних і передає інформацію про випадки дітей, які опинилися під загрозою торгівлі людьми без супроводу, в тому числі дітей без супроводу дорослих або розлучених з сім'єю, до органів опіки та піклування.

Де б ви не знаходилися в країні, ви можете зв'язатися з поліцією за телефоном 112.

Крім того, ви можете звернутися до **місцевого відділу поліції медьє**:

Поліція медьє	Контактна інформація
Боршод-Абауй-Земплен (Borsod-Abaúj-Zemplén)	06-46/514-500, 06-46/514-506, borsodmrk@borsod.police.hu
Саболч-Сатмар (Szabolcs-Szatmár)	06-42/524-600, szabolcsmrk@szabolcs.police.hu
Гайду-Бігар (Hajdú-Bihar)	06-52/516-400, hajdumrk@hajdu.police.hu
Ноград (Nógrád)	06-32/411-255, nogradmrk@nograd.police.hu
Гевеш (Heves)	06-36/522-111, hevesmrk@heves.police.hu
Яс-Надькун-Сольнок (Jász-Nagykun-Szolnok)	06-56/501-600, jaszmrk@jasz.police.hu
Бекеш (Békés)	06-66/523-700, bekesmrk@bekes.police.hu
Будапешт (Budapest)	06-1/443-5000, budapest@budapest.police.hu
Пешт (Pest)	06-1/443-5800, pestmrk@pest.police.hu
Бач-Кішкун (Bács-Kiskun)	06-76/513-300, bacsmrk@bacs.police.hu
Чонград-Чанад (Csongrád-Csanád)	06-62/562-400, ugyelet.csongradmrk@csongrad.police.hu
Комаром-Естергом (Komárom-Esztergom)	06-34/517-777, komarommrk@komarom.police.hu
Феєр (Fejér)	06-22/541-600, fejermrk@fejer.police.hu

Толна (Tolna)	06-74/501-100, titk.tolnamrfk@tolna.police.hu
Бараня (Baranya)	06-72/504-400, ugyelet.baranyamrfk@baranya.police.hu
Шомодь (Somogy)	06-82/502-700, somogytitk@somogy.police.hu
Веспрем (Veszprém)	06-88/428-022, titk.veszpremmrfk@veszprem.police.hu
Дьйор-Мошон-Шопрон (Győr-Moson-Sopron)	06-96/520-000, gyormrfk@gyor.police.hu
Ваш (Vas)	06-94/521-011, vasmrfk@vas.police.hu
Зала (Zala)	06-92/504-300, zalamrfk@zala.police.hu

Крім того, ви можете звернутись до органів опіки та піклування.

Якщо дитина подорожує з дорослими, які не є її батьками, органи опіки та піклування з'ясують характер стосунків між дитиною та дорослим, який її супроводжує, а якщо дитина подорожує сама або зі своїми однолітками, помістять її у відповідний дитячий заклад і призначать офіційного опікуна.

Інформація про місцеві органи опіки та піклування (járások) розміщена на сайті: <https://www.kormanyhivatal.hu/hu>
В лівій частині сторінки потрібно вибрати медьє (регіон), а потім відповідний територіальний підрозділ (járási hivatal).

Крім того, ви також можете зв'язатися з **відділом опіки Будапештського управління опіки та піклування** за телефонами **(1) 896-0468** або **(1) 896-0469** або за адресою електронної пошти gyamugyi.fosztaly@bfkh.gov.hu незалежно від місця знаходження в межах країни.

Додатково, в робочий час можна звернутися до **регіональних управлінь Національного управління поліції у справах іноземців (NDGAP)**.

Контактна інформація регіональних управлінь NDGAP наведена нижче:

Регіональне управління в місті Будапешті та медьє Пешт	+36-1/463 9150, bpr@oif.gov.hu
Регіональне управління Північного Великого Альфельда	+36-52/503 850, ear@oif.gov.hu
Регіональне управління Північної Угорщини	+36-46/501 080, emr@oif.gov.hu
Регіональне управління Південного Великого Альфельда	+36-62/549 140, dar@oif.gov.hu
Регіональне управління Південного Задунав'я	+36-72/518 720, ddr@oif.gov.hu

Регіональне управління Центрального Задунав'я	+36-22/510 750, kdr@oif.gov.hu
Регіональне управління Західного Задунав'я	+36-96/510 701, ndr@oif.gov.hu

Після цього органи влади вживатимуть заходів для захисту дитини, яка постраждала від торгівлі людьми або опинилася під її загрозою, виходячи з її **найкращих інтересів**⁴.

Поінформуйте дитину про те, що відбувається. Пам'ятайте, головне правило в роботі з дітьми – не нашкодь. Ми несемо відповідальність за запобігання та зменшення будь-якого негативного впливу від наших дій на дітей.

⁴ Стаття 3 Конвенції про права дитини.

Додаток I – Мапа медье Угорщини

